

Peste 2 milioane de exemplare vândute

DE
NEIMBLÂNZIT

GLENNON
DOYLE

#1 New York Times
bestseller

scântei

Acum patru ani, pe când eram căsătorită cu tatăl celor trei copii ai mei, m-am îndrăgostit de o femeie.

Mult mai târziu, am văzut-o cum pleacă cu mașina spre casa părinților mei ca să le împărtășească planul de a se căsători cu mine. Credea că nu știu ce face în acea dimineață de duminică, dar știam bine.

Când i-am auzit mașina revenind acasă, m-am așezat pe canapea, am deschis o carte și am încercat să-mi liniștesc bătăile inimii. A intrat pe ușă și s-a apropiat de mine, s-a aplecat și m-a sărutat pe frunte. Mi-a dat părul într-o parte și a inspirat adânc mirosul gâtului meu, așa cum face întotdeauna. Apoi s-a ridicat și a dispărut în dormitor. Am mers în bucătărie să-i fac o cafea, iar când m-am întors, era chiar în fața mea, jos, în genunchi, cu un inel în mână. În privire i se citeau hotărârea și implorarea. Ochii albaștri și insondabili ca cerul erau larg deschiși și mă priveau cu stăruință.

„N-am putut aștepta. Pur și simplu, nu mai puteam aștepta nicio clipă în plus“, mi-a spus.

Mai târziu, în pat, mi-am așezat capul pe pieptul ei și am discutat despre ce făcuse de dimineață. Le spusese părinților mei: „Vă iubesc fiica și nepoții așa cum n-am mai iubit niciodată până acum. Mi-am petrecut toată

viața căutându-i și pregătindu-mă pentru ei. Vă promit că îi voi iubi și îi voi proteja întotdeauna.“ Buzele mamei mele tremurau. Teama și încrederea fremătau în vocea ei când a zis: „Abby, n-am mai văzut-o pe fiica mea așa plină de viață de când avea zece ani.“

Multe altele s-au mai spus atunci, dar acel prim răspuns din partea mamei m-a izbit ca o replică memorabilă dintr-un roman:

N-am mai văzut-o pe fiica mea așa plină de viață de când avea zece ani.

În al zecelea an petrecut de mine pe acest pământ, mama văzuse cum se stinge scânteia de viață din ochii mei. După treizeci de ani, vedea cum scânteia se reaprinde. În ultimele luni, atitudinea mea se schimbase complet. În fața ei, aveam acum un aer regal. Și oarecum înfricoșător.

Din acea zi, am început să mă întreb: *Unde dispăruse scânteia din ochii mei pe când aveam zece ani? Cum de mă pierdusem pe mine însămi?*

Am căutat răspunsurile și am realizat că la zece ani vine momentul în care învățăm cum să fim fete bune și băieți adevărați. Copiii încep să renunțe la ceea ce sunt cu adevărat, doar ca să devină ceea ce lumea se așteaptă ca ei să fie. Atunci începe îmblânzirea noastră.

La zece ani, lumea m-a pus jos, mi-a spus să tac și mi-a arătat cuștile:

Acestea sunt sentimentele pe care ai voie să le exprimi.

Acesta este modul în care trebuie să se poarte o femeie.

Acesta e corpul pentru care trebuie să muncești.

Acestea sunt lucrurile în care vei crede.

Aceștia sunt oamenii pe care îi poți iubi.

Aceștia sunt oamenii de care ar trebui să te temi.

Asta e viața pe care trebuie să ți-o dorești.

Integrează-te! La început îți va fi greu, dar nu-ți face griji, pentru că în cele din urmă vei uita că ești închisă într-o cușcă. În curând, vei crede că așa e viața.

Am vrut să fiu o fată bună, așa că am încercat să mă controlez. Am ales o personalitate, un corp, o credință și o sexualitate atât de mici, încât a trebuit să-mi țin respirația ca să încap înăuntru. Atunci m-am îmbolnăvit.

Când m-am făcut fată cuminte, am devenit și bulimică. Nimeni nu poate să-și țină respirația tot timpul. Bulimia a fost momentul în care am expirat. Atunci am refuzat să mă conformez, i-am făcut pe plac foamei și mi-am exprimat furia. Mâncam ca un animal. Apoi luam vasul de toaletă în brațe și vomitam, purificându-mi corpul astfel, fiindcă o fată cuminte trebuie să rămână foarte slabă ca să aibă loc în cușca ei. Nu trebuie să lase să se vadă niciun semn al foamei care o încearcă. Fetele cumiți nu sunt înfometate, furioase sau sălbatice. Tot ce e uman într-o femeie e secretul murdar al unei fete cumiți.

Pe atunci bănuiam că bulimia e semn de nebunie. În liceu, am fost internată într-un ospiciu și bănuiala mi s-a confirmat.

Acum mă înțeleg altfel.

Eram doar o fată născută pentru a fi liberă sub cerul nesfârșit, dar care fusese închisă.

Nu eram nebună. Eram un afurisit de ghepard.

Când am văzut-o pe Abby, mi-am amintit că sunt sălbatică. O doream și era pentru prima dată când voiam ceva dincolo de ceea ce fusesem dresată să vreau. O iubeam și era prima dată când iubeam pe cineva în afară de cei pe care trebuia să-i iubesc. Să construiesc o viață alături de ea a fost prima idee originală pe care am avut-o vreodată și prima decizie pe care am luat-o ca femeie liberă. După treizeci de ani în care mă zbatusem să fiu idealul de iubire al altora, găsisem în sfârșit dragostea potrivită

mie – făcută pentru mine, de mine. Pentru prima oară, mă întrebam ce vreau eu, în loc să mă întreb ce vor alții de la mine. Am simțit că trăiesc. Am gustat libertatea și mi-am dorit mai mult.

Mi-am analizat credința, prietenii, munca și sexualitatea. Am privit înapoi la întreaga mea viață și m-am întreb: Câte din toate astea au fost ideea mea? Îmi doresc cu adevărat ceva din toate astea sau mi s-a impus să le vreau? Câte dintre credințele mele sunt ale mele cu adevărat și câte mi-au fost induse de alții? Cât de mult din ceea ce sunt îmi este inerent și cât e primit de la alții? Cât de mult din felul în care privesc, vorbesc și mă comport e exact ceea ce alții m-au învățat să fac? Câte dintre lucrurile pe care le-am urmărit în visurile mele nu sunt decât niște iepurași roz plini de noroi? Cine eram eu înainte de a deveni ce m-a învățat lumea să fiu?

Cu timpul, m-am îndepărtat de cuștile mele. Mi-am construit încet o nouă căsnicie, o nouă credință, o nouă viziune asupra lumii, un nou scop, o nouă familie și o nouă identitate. Creată de mine, nu dată de alții. Din imaginație, nu din îndoctrinare. Din natura mea de sălbăticiune, nu din ceea ce am fost dresată să fiu.

Ceea ce urmează sunt povești despre cum am fost închisă în acele cuști și despre cum m-am eliberat.

mere

Am zece ani și, alături de alți douăzeci de copii, stau într-o cămăruță din spatele bisericii catolice „Nașterea Domnului“. Sunt la programul catehetic, unde părinții mă trimit în fiecare miercuri seara să învăț despre Dumnezeu. Profesoara e mama unui coleg. Nu-mi amintesc numele ei, dar îmi aduc aminte cum ne spune mereu că în restul zilei e contabilă. Familia ei avea nevoie de ore de muncă în folosul comunității, așa că s-a oferit voluntară la magazinul de suvenir. În schimb, biserica a reparatizat-o clasei a V-a care urma programul catehetic în sala 423. Acum, miercurea, între orele 18:30 și 19:30, îi învăț pe copii despre Dumnezeu.

Ne cere să stăm pe covorul din fața scaunului ei ca să ne povestească cum i-a creat Dumnezeu pe oameni. Mă grăbesc să obțin un loc în față. Sunt foarte curioasă cum și de ce am fost creată. Observ că profesoara nu are o Biblie sau alte cărți în poală. Vorbește din capul ei. Sunt impresionată.

Și începe.

„Dumnezeu l-a făcut pe Adam într-o grădină frumoasă. Adam a fost creația la care Dumnezeu ținea cel mai mult, așa că El i-a zis că singurele sale sarcini sunt să fie fericit, să stăpânească grădina și să dea nume animalelor. Viața lui Adam era aproape perfectă, exceptând faptul că era singur și neliniștit. Își dorea un însoțitor care să-l ajute să dea

nume animalelor. Așa că i-a vorbit lui Dumnezeu și, într-o noapte, Acesta a creat-o pe Eva. Din corpul lui Adam s-a născut o femeie. Și de aceea se și numește femeie*, pentru că femeile provin din trupul bărbatului.“

Sunt atât de uimită, încât uit să ridic mâna înainte de a deschide gura.

„Stați un pic. Adam a născut-o pe Eva? Dar nu toți ne naștem din femei? N-ar trebui ca, în realitate, bărbații să fie numiți femei? N-ar trebui ca toți oamenii să se numească femei?“

Profesoara îmi spune: „Ridică mâna, Glennon!“

Ridic mâna. Îmi face semn s-o las jos. Băiatul din stânga mea se uită la mine și apoi rotește ochii în cap.

Profesoara continuă.

„Adam și Eva erau fericiți și totul a rămas perfect pentru o vreme. Dar Dumnezeu le-a spus că în grădină se află un pom din care nu au voie să mănânce: Pomul cunoașterii. Chiar dacă era singurul lucru din întreaga grădină care nu îi era permis, Eva își dorea un măr, cu orice preț. Așa că, într-o zi, când i s-a făcut foame, a luat mărul din pom și a mușcat din el. Apoi l-a păcălit pe Adam să muște și el din măr. De-ndată, amândoi s-au simțit rușinați și au încercat să se ascundă de Dumnezeu. Însă El vede totul, așa că știa ce făcuseră și i-a alungat pe Adam și Eva din grădină. Atunci i-a blestemat pe ei și pe viitorii lor copii și astfel pe pământ a apărut suferința. Acesta e motivul pentru care suferim și astăzi, pentru că păcatul Evei e în noi toți. Păcatul, rușinea și suferința sunt dezlănțuite atunci când ne purtăm ca Eva; când urmărim propriile dorințe, în loc să ne supunem lui Dumnezeu.“

Și așa s-a încheiat relatarea profesoarei. N-am mai avut alte întrebări.

* Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe omofonia dintre *woman* (femeie), pe de o parte, și *womb* (pântec) și *man* (bărbat), pe de altă parte. (N. red.)

sex oral

Eu și soțul meu am început să mergem la terapeut după ce el a recunoscut că m-a înșelat cu mai multe femei. Strângem în noi problemele de pe parcursul săptămânii și ne ducem cu ele la terapeut, marți seara. Când prietenii mă întrebă dacă ajută cu ceva, le spun: „Cred că da. Încă suntem căsătoriți.“

Azi, i-am cerut terapeutei să stăm de vorbă doar noi două. Sunt obosită și agitată pentru că mi-am petrecut toată noaptea repetând în tăcere cum să spun ce am de gând să-i spun.

Stau tăcută pe scaun, cu mâinile în poală. Se așază pe scaunul din fața mea. Poartă un costum alb apretat și tocuri înalte. Nu este machiată. Un raft din lemn, încărcat cu manuale și diplome înrămate, e agățat pe peretele din spatele ei. Deasupra unui caiet cu coperte din piele ținut în poală, stiloul e pregătit să mă pună acolo unde îmi e locul. Îmi spun: *Glennon, vorbește calm și ferm, ca un adult.*

„Am ceva important să vă spun. M-am îndrăgostit. Sunt îndrăgostită până peste cap. Numele ei e Abby.“

Îmi dau seama că a deschis gura, dar nu spune nimic pentru un moment. Apoi trage aer în piept și zice: „Bine.“

Face o pauză și revine: „Glennon, știi că orice ar fi asta, nu e ceva real. Aceste sentimente *nu sunt reale*. Orice viitor ți-ai imagina, nici acela nu e ceva real. Nu e decât o confuzie. Una periculoasă, care nu se va termina cu bine. Trebuie să te oprești!“

Încep să vorbesc: „Nu înțelegeți. E ceva diferit.“ Dar apoi mă gândesc la toți oamenii care s-au așezat pe acest scaun și au susținut sus și tare: *Acum e ceva diferit*.

Dacă nu-mi va da voie să o am pe Abby, trebuie să-mi pledez cauza, cel puțin în așa fel încât să scap de soțul meu.

Îi spun: „Nu pot să mai fac sex cu el. Știți cât de mult am încercat. Uneori, am impresia că l-am iertat. Dar apoi se urcă pe mine și iar îl urăsc. Au trecut atâția ani și nu vreau să-mi fie atât de greu, așa că închid ochii și încerc să dispar până se termină. Apoi, mă întorc în corpul meu și tot ce simt e furie. E ca și cum aș încerca să mor pe dinăuntru, dar o parte din mine se zbate atât de mult să rămână în viață, încât viața face sexul insuportabil. Nu pot fi în viață în timpul sexului, și nici nu pot fi suficient de moartă, așa că n-am nicio soluție. Pur și simplu, nu mai pot.“

Mă înfurii când realizez că-mi curg lacrimile, însă nu mă pot stăpâni. Acum implor. Ai milă, te rog.

Două femei. Un costum alb. Șase diplome înrămate. Un caiet deschis. Un stilou. Gata.

Apoi spune: „Glennon, ai încercat să-i faci sex oral? Multe femei îl găsesc mai puțin intim.“

instrucțiuni de folosire

Am un fiu și două fiice. Sau cel puțin așa cred. Copiii mei își imaginează că dușul e un portal magic unde îți vin ideile.

Cea mică mi-a zis: „Mami, parcă nu-mi vine nimic în cap toată ziua, dar când intru la duș creierul meu debordează de lucruri interesante. Cred că apa e de vină sau ceva de genul ăsta.“

„Ar putea fi apa“, i-am spus. „Sau s-ar putea ca dușul să fie singurul loc în care nu ești conectată la internet, astfel încât îți poți auzi gândurile.“

S-a uitat la mine și a zis: „Ce?“

„Chestia asta care ți se întâmplă în baie, puișor, se numește *gândire*. E ceva ce făceau oamenii înainte să apară Google. Să gândești e... e ca și cum ai căuta prin creierul tău.“

„Aha, mișto“, a spus ea.

Tot ea e cea care îmi fură șamponul cel scump o dată pe săptămână, așa că zilele trecute m-am dus în baia pe care o împarte cu fratele și cu sora ei ca să-l fur înapoi. Am tras perdeaua de la duș și am văzut cele douăsprezece sticle goale care se întindeau pe marginea căzii. Cele din partea dreaptă erau roșii, albe și albastre. Cele din partea stângă erau roz și violet. Am ridicat o sticlă roșie care

era clar pe partea aparținând fiului meu. Era înaltă, drept-unghiulară, voluminoasă. Literele roșii, albe și albastre mi-au sărit în ochi:

DE TREI ORI MAI PUTERNIC!
NU-ȚI PĂTA DEMNITATEA,
ÎMBRACĂTE-N PLATOȘA UNUI PARFUM BĂRBĂTESC,
FĂ MURDĂRIA KNOCKOUT ȘI DĂ CU TOȚI
DE PĂMÂNT CU NOUL TĂU PARFUM!

Mi-am zis: *Ce naiba? Fiul meu face duș sau se pregătește de război?* Am luat una dintre sticlele mici, metalice și roz ale fetelor. În locul unor ordine militarești, eticheta sticlei parcă îmi șoptea, cu litere cursive și un font delicat, adjective fără niciun sens: *atrăgătoare, radiantă, blândă, pură, strălucitoare, ispititoare, ușoară, cremoasă*. Nici măcar un verb. Nimic de făcut, doar o listă de adjective pe care trebuie să ți le însușești.

O clipă m-am uitat în jur pentru a mă asigura că dușul nu era, de fapt, un portal magic care mă transportase înapoi în timp. Dar nu. Aici eram, în secolul al XXI-lea, când băieții sunt încă învățați că bărbații adevărați sunt mari, îndrăzneți, violenți, invulnerabili, dezgustați de feminitate și datori să cucerească femeile și lumea. Iar fetele sunt încă învățate că femeile adevărate trebuie să fie liniștite, drăguțe, micuțe, docile și atrăgătoare, fiindcă doar așa vor fi demne de a fi cucerite. Iată unde am ajuns! Fiii și fiicele noastre sunt îndemnați să se simtă rușinați de tot ceea ce îi face umani, încă înainte de a se îmbrăca de dimineață.

Copiii noștri sunt mult prea complecși pentru a putea încăpea în aceste sticlețe produse în masă. Dar încercând să facă asta, se vor pierde pe ei înșiși.